

Nyheter från IFN

nr 3 • 2013

- Under april presenteras två ESO-rapporter som båda är skrivna av IFN-forskare.
- Två nya böcker har utkommit med IFN-forskare som författare.

Miljardärer är inte som andra

Dollarmiljardärerna är en viktig grupp att studera eftersom de äger en inte försumbar del av världens förmögenheter. I USA rör det sig om 3 procent, förklarar IFN-forskaren Tino Sanandaji. I en studie av de superrikas internationella mobilitet visar det sig att skatter spelar roll för vart de flyttar – främst kapitalsskatter – liksom kulturell och geografisk närhet. Studien bekräftar att entreprenörskap är lokalt, dvs. även de superrika entreprenörerna startar oftast företag där de är födda och känner väl till marknaden.

Illustration: Mostphotos.com

En artikel av Tino Sanandaji, "Entrepreneurship and the Mobility of the Rich", har nyligen accepterats för publicering i den vetenskapliga tidskriften *Small Business Economics*. Studien finns även i en tidigare version som ett working paper (IFN). Genom att använda tidskriften *Forbes* lista för perioden 1996–2010 identifieras 1 625 miljardärer.

I uppsatsen delas de superrika in i två grupper: de som ärvt sin förmögenhet och de som tjänat ihop den i första hand genom att starta och driva företag.

– 72 procent av alla superrika som flyttar, bosätter sig i ett land med lägre skattetryck, säger Tino Sanandaji och tillägger:

– Det land dit flest miljardärer flyttar är USA.

De som ärvt sin förmögenhet flyttar oftare för att få skattelättnader, än de som själva tjänat ihop till sin förmögenhet. För de senare är marknads storlek av avgörande betydelse.

Överlag visar det sig dock att förvånansvärt få miljardärer lämnar sitt hemland, säger Tino Sanandaji. Cirka 13 procent av miljardärerna bor i ett annat land än där de är födda, vilket är en liknande andel jämfört med industrialiserade länders befolkning som helhet. Omkring 80 procent av miljardärer som flyttar rör sig från ett fattigare till ett rikare land.

– Man kan fundera ifall de superrika är mindre mobila därför att de är äldre. Men vi vet också från internationell forskning att egenföretagare är mindre geografiskt mobila. Det samma tycks gälla dessa entreprenörer.

Tidigare studier har visat att egenföretagare har avsevärt högre sannolikhet än anställda att arbeta i eller nära sin hemort. Orsaken kan vara att entreprenörer har mer information om sin hemmamarknad och därför har en nationell fördel. Detta kan förklara varför entreprenörskap är lokalt.

Enligt studien har Sverige en ovanligt hög andel rika utvandrare till lågskatteländer, både bland dollarmiljardärer och bland dem som är miljardärer i kronor. Vad bör svenska politiker dra för slutsatser av detta?

– Skatt på kapital behöver ses över och då i första hand reavinstskatten, förklarar Tino Sanandaji och tillägger att detta

är en balansakt mellan fördelningspolitik och risken att rika tar med sig sina pengar och flyttar från landet.

Skillnaden mellan egenföretagare och entreprenörer är något som Tino Sanandaji också studerat. I entreprenörsforskning används ju ofta egenföretagande som ett mått på företagande och innovation. Nyligen publicerade Tino Sanandaji tillsammans med professor Magnus Henrekson ett working paper ("Billionaire Entrepreneurs: A Systematic Analysis") där de visar att detta inte är en framkomlig väg för den som vill studera mekanismerna bakom innovativa och växande företag. Deras studie visar att om egenföretagandet är högt så är entreprenörskapet lågt och vice versa.

– Fler blir entreprenörer i ett land med hög BNP per capita, hög institutionell kvalitet, hög grad av tillit bland befolkningen, lägre företagsskatter, en större venture capital-marknad och en mindre regelbörda.

I sådana länder startas många företag som ofta växer sig stora. Vilket i sin tur betyder att andelen småföretag är relativt låg, eftersom dessa uppgår i de större företagen.

– Ett stort antal småföretag är ofta tecken på att något i ekonomin inte fungerar. I Iran är 40 procent egenföretagare men i USA färre än 10 procent, säger Sanandaji.

Egenföretagande men även nyföretagande, andelen företagsägare och andelen anställda i små företag är inte lämpliga mått på innovativt entreprenörskap, menar Tino Sanandaji.

I sin studie konstaterar han och Magnus Henrekson att egenföretagande och innovativt entreprenörskap är två helt olika fenomen.

Tino Sanandaji.

Forskningsfronten

IFN:s forskare publicerar sina forskningsresultat i en rad olika kanaler. I serierna working papers, policy papers och forskningsöversikter publiceras IFN-forskares arbeten i preliminär form. I regel utkommer de senare i reviderad form i forskningstidskrifter, då kallade accepted articles som är externt granskade.

Senaste accepterade artiklar

Horn, Henrik, Petros C. Mavroidis och Erik N. Wijkström, **"In the Shadow of the DSU: Addressing Specific Trade Concerns in the WTO SPS and TBT Committees"**, *Journal of World Trade*.

Få WTO-dispyter berör tekniska handelshinder och hinder som motiveras av livsmedelssäkerhet, trots långtgående och politiskt känsliga avtal på dessa områden. En viktig orsak tycks vara att begynnande dispyter löses i de två WTO-kommittéer som arbetar med implementeringen av dessa avtal. Kommittéernas framgång, menar författarna, beror sannolikt på att deltagarna är tillresta experter, snarare än professionella förhandlare.

Oxelheim, Lars och Trond Randøy, **"Globalization of Monitoring Practices: The Case of American Influences on the Dismissal Risk of European CEOs"**, *Journal of Economics and Business*.

I denna studie analyseras hur amerikansk styrelsepraxis influerat benägenheten att avskeda vd:ar i de 250 största europeiska företagen. Baserat på de 270 vd-byten som under en femårsperiod ägt rum i dessa företag finner forskarna att närvaron av amerikanska medlemmar i företagets styrelse signifikant ökar risken att vd avskedas när ett dåligt resultat redovisas.

Holmberg, Pär, David Newbery och Daniel Ralph, **"Supply Function Equilibria: Step Functions and Continuous Representations"**, *Journal of Economic Theory*.

Vid elmarknadsauktioner binder sig elproducenterna vid en utbudskurva som anger hur mycket de är villiga att producera till olika priser. Vanligtvis är budkurvan trappstegsformad. Pris- och kvantitetsstegen anger de minsta belopp som priset respektive utbudet tillåts öka i auktionen. Tidigare forskning visar att sådan budgivning kan leda till ökad volatilitet i priserna. Författarna till denna studie visar att problemet undviks om auktionen utformas så att kvantitetssteget är litet jämfört med prissteget.

Senaste working papers (titel från svensk sammanfattning)

- Hur har konsumtionsskatterna utvecklats över tiden?, av Mikael Stenkula.
- Fler entreprenörer men färre företagare bästa vägen till ökat välstånd, av Magnus Henrekson och Tino Sanandaji.
- En informell tvistelösningsmekanism i WTO, av Henrik Horn (IFN), Petros C. Mavroidis och Erik N. Wijkström.
- Ny skattningsmetod visar att avstånd är ett lika viktigt handelshinder nu som förr, av Wolfgang Hess, Maria Persson (IFN), Stephanie Rubenbauer och Jan Gertheiss.
- Svenska företags exportuthållighet är generellt låg – men det gäller inte till alla typer av marknader, av Joakim Gullstrand och Maria Persson.

Kort och gott

NYA BÖCKER

I boken *Ett konkurrenskraftigt EU till rätt pris* diskuterar tretton ledande svenska forskare inom ekonomi, juridik och statsvetenskap den balansakt som dessa två samtida mål kan innebära och utvärderar alternativa vägar framåt. IFN-forskare har skrivit två avsnitt. Dels om en gemensam elmarknad för EU, dels om jämställdhet och EU.

I boken *Bortom bostadssocialismen – en uppgörelse med Sveriges sista planekonomi*, visar åtta forskare och debattörer upp skadorna i det svenska folkhemsbygget och skissar på en renoveringsplan. Assar Lindbeck, IFN, är en av skribenterna.

ELFORSKNING: GÄSTPROFESSUR VID IFN

Finansierad med medel från Energimyndigheten kommer professor **Frank Wolak**, elmarknadsforskare vid Stanford University, att under sex månader 2014 vara verksam vid IFN. Hans vistelse i Sverige möjliggörs inom ramen för den prestigefyllda AES gästprofessuren (Energimyndighetens forskningsprogram Allmänna energisystemstudier).

I årets första nummer av den ansedda vetenskapliga tidskriften *Industrial and Corporate Change*, ingår en specialsektion om entreprenörskap. I ett gemensamt projekt har Magnus Henrekson, IFN, och Pontus Braunerhjelm, Entreprenörskapsforum, varit gästredaktörer och lett en grupp forskare som detaljstuderat spelreglerna för entreprenörskap, innovationsbaserad tillväxt samt entreprenörskapets påverkan på ekonomin i stort i Sverige och USA.

Mathias Ekström är doktorand vid Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet och ny affilierad till IFN. Hans forskning är inriktad mot tillämpad mikroekonomi med fokus på att förstå mänsklig motivation utifrån monetära och icke-monetära incitament. Hans disputation är planerad till september 2013.

DETTA HÄNDER

I början av april publiceras IFN:s årsbok för 2012. I denna finns alla pågående forskningsprojekt presenterade, liksom medarbetare, finansiärer och publika aktiviteter som genomförts under året. Här finns även en sammanställning av publicerade artiklar skrivna av IFN-forskare – i vetenskapliga tidskrifter men även i *Ekonomisk Debatt* och på *DN Debatt*.

Under april månad kommer två ESO-rapporter att presenteras som båda har IFN-forskare som författare. Den ena handlar om korruption i svenska kommuner och den andra om var jobben skapas i det svenska samhället.

Den 15 maj kommer 2013 års *Global Award for Entrepreneurship Research* att delas ut i Stockholm. Maryann Feldman, University of North Carolina, får priset för sin framstående forskning om innovationer, akademiskt entreprenörskap och faktorer som driver regional tillväxt. Prissumman är 100 000 euro. Priset delas ut av Entreprenörskapsforum och IFN i samarbete med Vinnova.

IFN-forskarna Sven-Olof Fridolfsson, Thomas Tangerås och Pär Holmberg författar remissvar till Näringsdepartementet om utredningen "Analys av möjliga åtgärder för att minska prisområdesproblematiken i Sydsverige". De knyter an till frågan även i debattartikeln "Backa inte från reformen med elområden" som publicerades på Svenska Dagbladet Brännpunkt den 15 mars.

Från vänster ses Sven-Olof Fridolfsson, Thomas Tangerås och Pär Holmberg.

Den 19 februari talade Magnus Henrekson, IFN, och Jens Henriksen, chef för Stockholmsbörsen på ett lunchmöte arrangerat av Gernandt & Danielsson Advokatbyrå. Ämnet var "Tappar den svenska börsen i betydelse?" Bland annat diskuterades frågan om den svenska modellen av börsnoterade företag trängs ut av utländskt ägande och riskkapital.

Lunchmöte om börsen med Magnus Henrekson.

Inom ramen för ett IFN/SNS-projekt arrangerades den 6 mars ett samtal med titeln: Så kan information om resultat och kvalitet förändra sjukvården. Elliott Fisher, tongivande expert inom amerikansk sjukvårdsdebatt, samtalade med Johan Calltorp, Jönköping Academy for Improvement of Health and Welfare.

Elliott Fisher och Johan Calltorp.

Riskkapitalbolag har blivit allt viktigare som ägare av svenska företag. Joacim Tåg, IFN, deltog den 11 mars i ett samtal om ägarmodeller, aktivt ägande och bolagsutveckling. Han diskuterade ämnet med Ratos vd Susanna Campbell. Arrangör var SNS.

Joacim Tåg och Susanna Campbell. Foto: SNS

RES

FORUM FÖR REFORMER OCH ENTREPRENÖRSKAP

Foto: Fores

Assar Lindbeck, IFN, deltog den 18 februari i ett seminarium på Fores för att uppmärksamma att det är 20 år sedan Lindbeckkommissionen presenterade sitt betänkande "Nya villkor för ekonomi och politik". Förslaget omfattade 113 punkter med policyförändringar som skulle hjälpa Sverige ur den ekonomiska krisen på 90-talet. "Drygt hälften av förslagen har genomförts" sa Assar Lindbeck på seminariet.

När det gäller dagens kris i EU-länderna poängterade han att en åtstramning på utgiftssidan måste kombineras med en liberalisering av marknader. Han beklagade att kommissionen föreslog alltför få liberaliseringar på bostadsmarknaden.

Magnus Henrekson (andra från höger) deltog i slutet av januari i ett samtal om vinst i vården. Arrangör var SNS. Lena Hallengren, vice ordförande socialutskottet (S) var ytterligare en av deltagarna (andra från vänster). Debatten föranleddes av att LO-kongressen beslutat att verka för att "en non profit-princip ska vara rådande inom vård, skola och omsorg". Även den socialdemokratiska partistyrelsen har uttalat sig för "vinstbegränsning".

Nyhetsbrev:

"Nyheter från IFN" utkommer åtta gånger per år. Dessutom publiceras "Ny ekonomisk forskning" två till tre gånger årligen.

Nyhetsbrev